

Васил Йонков – Гложенеца (1838г. – 1889г.)

Васил Йонков е роден през 1838 г. в Гложене. Учил четмо и писмо в местното училище. Баща му умрял рано и Васил бил принуден да отиде на гурбет в Румъния. Проявил още в родното си село своята ненавист към робството, той бързо се сближил с революционно настроените среди на българската емиграция. И когато научил за създадената от Раковски легия, той незабавно се отправил за Белград. Там се сближил с много от изтъкнатите дейци на нашето националноосвободително движение, между които и Васил Левски. След разпускането на легията Васил Йонков се върнал с другарите си в Румъния. Той е бил и сред участниците на организираната през 1867 г. Втора българска легия в Белград.

... През февруари 1872 г. Васил Левски и Васил Йонков основали местен революционен комитет в Гложене от 34 членове. В него влизали Васил Йонков, майка му Йонковица Вутева, Иван и Дако Д. Влахови, майка им Дона Д. Влахова и сестра им Кина, Христо М. Бояджиев, Христо Начев Инджето, учителят Христо Ценов, Захари поп Стефанов, Крайо Ненов, Йончо Йотов, Никола Йотов, Гецо Нейков, Дико Й. Влахов, Милчо Др. Бояджиев, Дико Диков, свещениците Н. Цаков и М. Стефанов, игуменът на Гложенският манастир хаджи Евтимий и калугерът Кирил ... Васил Йонков не само придружавал Апостола, но е изпълнявал самостоятелно редица задачи, възложени му от него. Той е бил главният му куриер в Ловчанско, Троянско, Ботевградско и Етрополско. През януари 1872 г. бил упълномощен, заедно с тетевенеца Сава Младенов, да събира членския внос от комитетите в Търново, Лясковец, Сливен, Пловдив, Пазарджик, Панагюрище и Карлово. Васил Йонков е поддържал връзка с Българския революционен комитет в Букурещ. Организирал е пренасянето на революционна литература, включително и на вестник „Свобода”. Той е представлявал комитетите в

Тетевен, Видраре и Гложене на Общото събрание на революционната организация в Букурещ в края на април и началото на май 1872г. Неговият подпис на протокола на събранието следва непосредствено подписа на Левски... През есента на 1872г. активната дейност на гложенския комитет била прекъсната от авантюристичната акция на Димитър Общи, който организира нападение на турската поща в Арабаконашкия проход. Васил Йонков решително се противопоставял на нейното осъществяване, предчувствайки вредата, която тя може да нанесе на революционното дело, но не можал да я предотврати... Той укривал известно време в своя дом Димитър Общи, който след престоя в Гложене, преоблечен като оцетар, с кон, натоварен с два чувала орехи и едно празно буре, поел пътя към Плевен с намерение да се прехвърли в Румъния. Но през нощта на 24 октомври той бил арестуван в село Чериково (дн. Садовец), Луковитско. Няколко дни по-късно Васил Йонков бил издаден на турските власти. В Гложене пристигнала група заптиета, която обградила родния му дом. Поради засечка на револвера му неговият опит да пробие блокадата, а след това и опитът му да се самоубие останали безуспешни. Арестуван, той проявил голямо мъжество по време на разпитите и не издал никого от съучастниците си в комитетската организация. Турският съд го изпратил на дългогодишна каторга в Диарбекир. Той съумял да избяга заедно с Атанас Узунов от Диарбекир в края на 1876г. Първоначално се установил в Южна Русия, а след това се преселил в Румъния и възобновил контактите си с дейците на българската революционна организация. В Опълчението постъпил на 29 април 1877г. Първоначално бил зачислен във втора, а след това преместен в четвърта рота на първа дружина. За проявена в боевете храброст бил награден с три ордена и произведен в чин старши подофицер. След завършването на войната, посрещнат най-тържествено, той се завърнал в родното си село. Гложенци го избрали за кмет. През 1881г. постъпва в окръжната военна комисия в Ловеч. Участва в Сръбско - Българската война от 1885г. Умира на 5 февруари 1889г.